

Datum

17 september 2025

Versienummer

AI Productgroepen V-2-1-3

Pagina

1/17

Z-Index

Alexanderstraat 11
2514 JL Den Haag
Postbus 16090
2500 BB Den Haag
T 070 - 37 37 400
F 070 - 37 37 401
info@z-index.nl
www.z-index.nl

KvK: Haaglanden 27177027

Auteurs:

Bas van der Meer

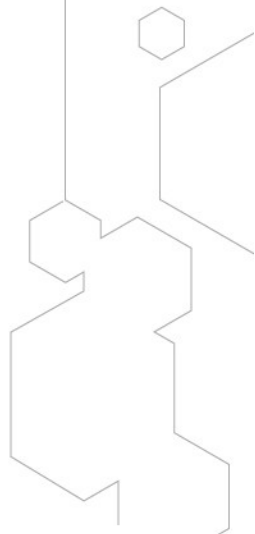
Achtergrondinformatie Productgroepen V-2-1-3

AI Productgroepen V-2-1-3

Dit document beschrijft de inhoud van de verschillende productgroepen.

Zie www.z-index.nl, **G-Standaard** voor de laatste versie van documenten en wijzigingen ten opzichte van eerdere versies.

Bij vragen naar aanleiding van dit document kunt u contact opnemen met Bas van der Meer (bas.van.der.meer@z-index.nl).

Inhoud

1 Inleiding	3
1.1 Doel van dit document	3
1.2 Begrippen	3
1.3 Bestanden	3
2 Productgroepen in het algemeen	4
2.1 De functie van de productgroepen	4
2.2 Nieuwe productgroepen	4
3 Beschrijving van de productgroepen	5
3.1 Beschrijving productgroepen in alfabetische volgorde	5
4 Overzicht aanpassingen per versienummer	16

1 Inleiding

1.1 Doel van dit document

Dit document beschrijft alle productgroepen in de G-Standaard. Zowel de huidige productgroepen, als de productgroepen die niet meer bestaan. Dit document is geen reguliere implementatierichtlijn, omdat het niet in detail beschrijft hoe de productgroepen in de softwaresystemen geïmplementeerd moeten worden. Dit is een informatief document waarin kan worden nagezocht wat de betekenis is van de verschillende productgroepen.

De vorige (eerste) versie van dit document (15 juni 2015) had geen officiële versienummering.

1.2 Begrippen

Productgroep Elk handelsproduct (HPK) is ingedeeld in een productgroep. Alle ZI-nummers met dezelfde HPK vallen dus in dezelfde productgroep.

GPK, PRK, HPK, ZI-nummer: De G-Standaard heeft een 'ruggengraat' die bestaat uit meerdere, hiërarchische niveaus, waaronder het generiekniveau (GPK), het voorschrijfniveau (PRK), het handelsproductniveau (HPK) en het ZI-nummer. Op ieder niveau worden gegevens van een product bijgehouden. Zie voor meer informatie:

'De ruggengraat van de G-Standaard' op www.z-index.nl.

1.3 Bestanden

In de G-Standaard zijn productgroepen terug te vinden in bestand 31 (HPK) waarin verwezen wordt naar een item in thesaurus 20 in het thesaurusbestand 902.

Het gaat om de volgende velden:

BST031T.TSPRGR = productgroep thesaurusnummer (=20)

BST031T.XSPRGR = productgroep itemnummer

Een koppeling met bestand 902 wordt tot stand gebracht via een dubbele koppeling:

BST902T.TSITNR=BST031T.XSPRGR én BST902T.TSNR=BST031T.TSPRGR

In bestand 902 bij thesaurus 20 is het veld memocode THITMK gevuld met de twee-letterige memocode van de productgroep (bv. SP, DB of VB). Deze memocode is de meest gebruikelijke manier om een productgroep aan te duiden. Daarnaast is de volledige omschrijving van de productgroep te vinden in het veld THNM50 in bestand 902.

2 Productgroepen in het algemeen

2.1 De functie van de productgroepen

De basisfunctie van de productgroepen is “het aanbrengen van enige onderverdeling in het grote aantal artikelen dat in de G-Standaard is opgenomen”. Z-Index heeft nooit exact beschreven wat de eindgebruiker kan/mag/moet doen met deze productengroepen. Er is geen officiële functie waartoe productgroepen dienen. Aan de indeling van een artikel in een productgroep kunnen geen rechten ontleend worden.

Toch vormen in de praktijk productgroepen een belangrijke rol bij het gebruik van de G-Standaard. Hieronder een aantal voorbeelden van situaties waarin productgroepen in de praktijk gebruikt worden:

- Voor artikelen in bepaalde productgroepen gelden bijzondere (wettelijke) regels. Zo is de geneesmiddelenwet alleen van toepassing op artikelen die in bepaalde productgroepen zitten.
- In de hulpmiddel-contracten tussen apotheken en zorgverzekeraars worden meestal per productgroep verschillende opslag/afslag percentages vastgelegd.
- In aanvullende verzekeringen maken zorgverzekeraars gebruik van productgroepen om vergoeding van bepaalde artikelen te regelen, zo kan het zijn dat homeopatisch geneesmiddel aanvullend vergoed wordt indien het in de productgroep HM is opgenomen.

NB: deze lijst voorbeelden is niet compleet, productgroepen worden door verschillende gebruikers van de G-Standaard voor verschillende doeleinden gebruikt. Z-Index heeft geen overzicht van alle toepassingen in de praktijk.

2.2 Nieuwe productgroepen

Z-Index is terughoudend met het invoeren van nieuwe productgroepen. Productgroepen moeten vaak individueel geprogrammeerd worden in softwaresystemen. Een nieuwe productgroep zal uitsluitend worden toegevoegd na een zorgvuldig overwogen en met eindgebruikers overlegd proces. Gebruikers van de G-Standaard kunnen bij Z-Index een met reden omkleed verzoek indienen tot het toevoegen van een nieuwe productgroep. Z-Index zal een dergelijk verzoek zorgvuldig beoordelen.

Aspecten die een rol spelen bij het besluit om wel of niet een nieuwe productgroep toe te voegen zijn onder andere:

- hoeveel artikelen komen in aanmerking voor opname in de nieuwe productgroep?
- is de aard van de artikelen zodanig afwijkend van andere artikelen dat een nieuwe productgroep gerechtvaardigd is?
- ondervinden andere gebruikers hinder van het ontstaan van een nieuwe productgroep?

Het besluit om een nieuwe productgroep toe te voegen (of juist niet) is een afweging die voor elk geval afzonderlijk zal worden gemaakt. Er is geen vaste formule waarop dit besloten wordt. Individuele zorgvuldige beoordeling, afstemming en afweging zijn de kernwoorden.

3 Beschrijving van de productgroepen

3.1 Beschrijving productgroepen in alfabetische volgorde

Onderstaand zijn alle bestaande en uitgestorven productgroepen in alfabetische volgorde genoemd en beschreven. De productgroepen zijn opgenomen in thesaurus 20 (bestand 902). Het thesaurusitemnummer is per productgroep vermeld.

Productgroep CA - Katheters

- Thesaurusitemnummer: 18
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 2634(3113)

Deze productgroep bevat interne catheters, blaasspoelvloeistoffen en toebehoren. Er is een separate productgroep voor externe catheters (EC).

(Productgroep CE - CE registratie HPKNEG = 0 reken als verband)

- Thesaurusitemnummer: 100
- Invoerdatum: onbekend
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 0 (0)

Deze productgroep wordt niet gebruikt. Onduidelijk is waartoe deze productgroep heeft gediend. Vermoedelijk hebben er nooit artikelen in gezeten. Deze productgroep is dan ook verwijderd uit thesaurus-20 per mei 2014.

Productgroep CO - Compressiehulpmiddelen

- Thesaurusitemnummer: 107
- Invoerdatum: 1-1-2013
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 5279 (5342)

In de loop van 2012 waren er een aantal issues rondom de aanspraak/vergoeding van diverse artikelen die als verbandmiddel waren aangemeld en opgenomen in de G-Standaard. Zorgverzekeraars wilden voortaan voor alle artikelen in de productgroep VB (verbandmiddelen) gezamenlijk gaan beoordelen of deze wel of niet tot de aanspraak behoorden. Geconstateerd werd echter dat er behoefte was aan het opnemen van compressieverbanden en andere compressie-artikelen in een eigen productgroep. Daartoe werden per 1-1-2013 zo'n 3000 artikelen uit de productgroep VB omgezet naar deze nieuwe productgroep: CO.

Productgroep DB - Doorgeleverde bereiding

- Thesaurusitemnummer: 103
- Invoerdatum: 1-6-2009
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 4179 (4560)

Tot juni 2009 nam Z-Index uitsluitend geregistreerde geneesmiddelen en magistrale FNA-bereidingen op in de G-Standaard. In juni 2009 is Z-Index begonnen met het opnemen van doorgeleverde bereidingen in de G-Standaard. Hierbij moet gedacht worden aan producten van landelijke leverende bereiders zoals bv. dermatica (crèmes en zalfjes), tabletten in aangepaste (lagere) sterktes t.b.v. weekdoseerverpakkingen, bijzondere bereidingen zoals injecties en infusen, weesgeneesmiddelen, hoog-risico bereidingen (teerzalf). Hiertoe is de nieuwe productgroep DB in het leven geroepen. De productgroep DB bevat zowel receptplichtige (WMG) als niet-receptplichtige (buiten-WMG) geneesmiddelen.

De productgroep DB is bedoeld voor **geneesmiddelen** (geen voedingssupplementen, huidverzorgingsartikelen of medische hulpmiddelen) die in Nederland door een **apothek** (ingeschreven in het IGJ apothekenregister) worden bereid en die aan **andere apotheken** worden geleverd om aldaar ter hand te worden gesteld (dus geen apotheekbereidingen uitsluitend voor eigen patiënten).

Productgroep DI - Diverse artikelen

- Thesaurusitemnummer: 1
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 10456 (10723)

Deze productgroep bevat medische hulpmiddelen die niet in een andere productgroep passen. Het is de verzamelbak van alle overige medische hulpmiddelen. Artikelen die geen medisch hulpmiddel zijn, worden niet in deze productgroep opgenomen, maar bijvoorbeeld in de productgroep NG (niet geneesmiddelen).

(Productgroep DR - Diagnostica en reagentia)

- Thesaurusitemnummer: 2
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 0 (0)

Deze productgroep wordt niet meer gebruikt. Deze productgroep bevatte ooit allerlei reagentia die een apotheek in zijn eigen lab kon gebruiken, zoals thymolblauw R oplossing, en methyloorde R oplossing. Echter aan het einde van de jaren 90 verdwenen al deze producten uit de G-Standaard. Sinds 2001 is deze productgroep leeg.

(Productgroep DV - Damesverband)

- Thesaurusitemnummer: ?
- Invoerdatum: onbekend
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 0 (0)

Deze productgroep wordt niet gebruikt. De productgroep is beschreven in de "inleiding Taxe" van 1990, 1992 en 1996. Vermoedelijk is de productgroep nooit gebruikt.

Productgroep EC - Externe katheter

- Thesaurusitemnummer: 22

- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 197 (217)

Deze productgroep bevat externe catheters.

Productgroep EM - Emballage artikelen

- Thesaurusitemnummer: 4
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 1145 (1169)

Deze productgroep bevat emballage artikelen, primaire en secundaire verpakkingen voor geneesmiddelen, waarschuwingstickers etc.

Het aantal producten in deze productgroep is de afgelopen jaren sterk afgenomen (van ongeveer 1800 HPK's in 2015 naar 1300 in 2020).

Productgroep EP - Experimenteel product

- Thesaurusitemnummer: 24
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in juni 2020: 160 (205)

Deze productgroep is oorspronkelijk bestemd voor niet-geregistreerde geneesmiddelen die geen apotheekbereidingen zijn, die in Nederland in de handel worden gebracht. Hierbij werd beoogd om geneesmiddelen die vanuit het buitenland werden geïmporteerd om hier op naam aan een patiënt te worden verstrekt in het kader van klinisch onderzoek, te kunnen opnemen in de G-Standaard.

Tot 2009 waren slechts een zeer beperkt aantal geneesmiddelen (ongeveer 20 ZI-nummers) opgenomen in deze productgroep. Sinds 1 juli 2009 zijn ook alle (nog) niet-geregistreerde allergeenpreparaten ondergebracht in de productgroep EP, waarmee het aantal artikelen flink is gegroeid.

Tegenwoordig worden in deze productgroep geneesmiddelen opgenomen die niet in Nederland geregistreerd zijn (geen handelsvergunning hebben), en die met toestemming van IGZ op artsenverklaring worden afgeleverd aan de apotheek en ter hand gesteld aan de patiënt. Opname in de productgroep is mogelijk nadat IGZ een dergelijke toestemming heeft verleend.

Vanaf 2019 worden er door IGJ besluiten afgegeven waarbij bepaalde geneesmiddelen tijdelijk zonder individuele toestemming geïmporteerd mogen worden. Initieel zijn deze artikelen ook opgenomen in productgroep EP. Vanaf juni 2020 zijn deze artikelen met tijdelijke toestemming verhuist naar de nieuwe productgroep TT.

Productgroep FP - Farmaceutische preparaten

- Thesaurusitemnummer: 5
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)

- Aantal HPK's (ZI-nummers) in juni 2020: 110 (156)

De productgroepen FP en TC zijn productgroepen waar (vrijwel) geen nieuwe producten meer in worden opgenomen. In 2007 bevatten deze productgroepen nog 402 (FP) en 464 (TC) ZI-nummers, in 2015 nog slechts 218 (FP) en 59 (TC) ZI-nummers.

Tot juli 2007 was de Wet op de Geneesmiddelenvoorziening (WOG) van kracht. Op 1 juli 2007 is de Geneesmiddelenwet in werking getreden. Onder de WOG werden geneesmiddelen "geregistreerd" door het College ter beoordeling van geneesmiddelen. Het College hield een register van farmaceutische specialités en een register van farmaceutische preparaten bij.

Alle merkgeneesmiddelen en branded generics werden ingeschreven in het register van farmaceutische specialités, deze werden in de G-Standaard opgenomen in de productgroep SP.

Andere generieke geneesmiddelen werden ingeschreven in het register van farmaceutische preparaten, deze werden afhankelijk van het soort preparaat opgenomen in TC of FP.

De onderverdeling tussen de productengroepen SP, TC en FP was relevant voor de prijsberekening. Zo mocht bij het afleveren van een product uit productgroepen TC/FP een dispenseerhonorarium in rekening worden gebracht, bij een product uit SP mocht dat niet.

Sinds de invoering van de Geneesmiddelenwet geeft het College ter beoordeling van Geneesmiddelen een "handelsvergunning" af, waarbij geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen soorten geneesmiddelen. Tegenwoordig is overigens vereist dat elk geneesmiddel een unieke naam heeft, hetzij een merknaam, hetzij een branded generic-naam (=generieke naam met fabrikant of label-toevoeging)

Alle nieuwe geregistreerde geneesmiddelen worden daarom tegenwoordig opgenomen in productgroep SP (uitzondering: nieuwe verpakkingen van oude registraties van geneesmiddelen uit productgroepen FP en TC).

Productgroep FY - Fytotherapeutisches voedingssupplementen

- Thesaurusitemnummer: 105

- Invoerdatum: 1-7-2009

- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 1549 (1744)

Voedingssupplementen zaten tot juli 2009 in de productgroep NG (niet-geneesmiddelen), en waren zo in de G-Standaard niet te onderscheiden van bijvoorbeeld shampoo of nagelknippers die ook in NG zatten. In sommige aanvullende polissen was echter wel sprake van recht op verstrekking van deze middelen.

Daartoe bestond er een wens bij apotheken, patiënten en zorgverzekeraars om deze producten te kunnen herkennen. Aangezien het een aanzienlijk aantal producten betrof, heeft Z-Index per 1 juli 2009 deze voedingssupplementen, afhankelijk van hun aard, verplaatst naar nieuwe productgroepen: OM voor orthomoleculaire voedingssupplementen (vitamines en mineralen) en FY voor

fythotherapeutische voedingssupplementen (voedingssupplementen van plantaardige oorsprong). Het ging daarbij om 3200 artikelen die naar OM werden verplaatst, en 1500 artikelen naar FY.

Productgroep GH - Grondstoffen en hulpstoffen

- Thesaurusitemnummer: 6
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 1382 (3492)

Deze productgroep bevat grondstoffen die bestemd zijn om gebruikt te worden in een apotheekbereiding. In de afgelopen jaren is het aantal leveranciers van grondstoffen voor apotheekbereidingen afgenomen, en daarmee ook het aantal artikelen. In 2007 zaten er nog 5044 artikelen in GH, in 2015 nog 3533.

Productgroep HA - Handelsproduct antroposofisch volgens aanbieder

- Thesaurusitemnummer: 26
- Invoerdatum: onbekend (vermoedelijk tussen 1995 en 2002)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 832 (833)

Deze productgroep bevat producten die volgens de informatieleverancier antroposofische producten zijn. Er zijn op dit moment twee informatieleverancier met artikelen in deze productgroep.

(Productgroep HC - Homeopathische middelen gecombineerd)

- Thesaurusitemnummer: 28
- Invoerdatum: onbekend (vermoedelijk tussen 1995 en 2002)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 0 (0)

De productgroepen HC en HE worden niet meer gebruikt. Tot 2002 bevatten deze productgroep allerlei homeopathische preparaten. Onduidelijk is wat de criteria waren voor opname in deze productgroepen. Tegenwoordig dienen alle homeopathische preparaten als geneesmiddel geregistreerd te worden (er moet door het College een handelsvergunning zijn afgegeven). Homeopathische geneesmiddelen komen nu in de productgroep HM.

De productgroepen HE en HC komen niet voor in de "inleiding taxe" van 1990 of 1996, terwijl de productgroep HM daarin wel wordt genoemd. In 1995 werd het verplicht om nieuwe homeopathische middelen als geneesmiddel te registreren. Voor reeds in de handel zijnde middelen gold een overgangstermijn die duurde (na verlening) tot 1 juni 2002.

Mogelijk zijn de productgroepen HE en HC in de periode 1995-2002 in het leven geroepen om de overgangstermijn van ongeregistreerde homeopathische geneesmiddelen te faciliteren.

(Productgroep HE - Homeopathische middelen enkelvoud)

- Thesaurusitemnummer: 27
- Invoerdatum: onbekend (vermoedelijk tussen 1995 en 2002)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 0 (0)

Zie tekst bij productgroep HC.

Productgroep HM - Homeopathisch geregistreerd geneesmiddel

- Thesaurusitemnummer: 7
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 8554 (9055)

Deze productgroep bevat alle geregistreerde homeopathische geneesmiddelen. Een beperkt aantal artikelen in de productgroep is echter (nog) niet geregistreerd. In februari 2007 had Z-Index het voornemen om alle (nog) niet geregistreerde homeopathische geneesmiddelen uit deze productgroep te verwijderen. Dit leverde kritiek op van een aantal leveranciers. Z-Index heeft, na contact met het CBG waaruit bleek dat veel dossiers nog in behandeling waren, besloten het verwijderen van de ongeregistreerde geneesmiddelen (vooralsnog) uit te stellen.

Productgroep IB - Intramurale bereidingen

- Thesaurusitemnummer: 106
- Invoerdatum: 1-5-2011
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 288 (288)

De productgroep IB is op verzoek van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuisapothekers (NVZA) ingevoerd. Ziekenhuisapothekers hebben aangegeven dat er in het kader van logistiek en medicatiebewaking in ziekenhuizen behoefte is aan het opnemen in de G-Standaard van bereidingen die met regelmaat in ziekenhuizen worden voorgeschreven, gemaakt en toegediend.

De artikelen in deze productgroep hebben de volgende kenmerken:

- aanmelding geschiedt door de NVZA;
- in naam van artikel en HPK toevoeging "NVZA";
- prijs wordt aangemeld door NVZA (€ 0,01);
- vergoedingsstatus N;
- artikelen in IB worden voorzien van complete medicatiebewakingsgegevens en samenstelling.

Intramuraal kunnen de artikelen in deze productgroep worden gebruikt door zowel voorschrijver als apotheek. Indien een bereidingen een oplossing van een geneesmiddelen betreft die op de tariefbeschikkingen dure geneesmiddelen of weesgeneesmiddelen staat, zullen deze artikelen ook worden opgenomen in de koppeltabel dure geneesmiddelen (bestand 130).

Artikelen uit de productgroep IB dienen niet gebruikt te worden door extramurale voorschrijvers of apotheken. Indien een artikel met vergelijkbare samenstelling moet worden voorgeschreven of afgeleverd, kunnen de betreffende IB-regels hiervoor niet gebruikt worden. Deze artikelen kunnen niet worden gedeclareerd bij de zorgverzekeraars. Zorgverzekeraars kunnen deze artikelen niet voor extramurale verstrekking aanwijzen. In een HIS/AHIS/AIS dienen gegevens over artikelen in IB echter wel passief aanwezig te zijn, in verband met bijvoorbeeld bewaking op interacties of dubbelmedicatie.

Indien elektronische communicatie plaats vindt tussen verschillende zorgverleners (inclusief extramurale zorgverleners), dienen artikelen uit IB wel te worden vermeld. De artikelen dienen wel vermeld te worden in een medicatieoverzicht bij ontslag uit het ziekenhuis. In verband met bewaking op bijvoorbeeld interacties is deze informatie ook relevant voor extramurale zorgverleners.

Productgroep IK – Incontinentie artikelen

- Thesaurusitemnummer: 8
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 2437 (2641)

Deze productgroep bevat incontinentie-absorptiematerialen. Zowel materialen voor eenmalig gebruik als herbruikbare materialen.

Productgroep IN – Injectie artikelen

- Thesaurusitemnummer: 9
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 784 (892)

Deze productgroep bevat injectiematerialen, met name spuiten en naalden. In deze productgroep zitten zowel naalden voor toediening van insuline (BTW=laag), als andere naalden (BTW=hoog).

Productgroep MR – Magistrale receptuur

- Thesaurusitemnummer: 10
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 398 (432)

Deze productgroep bevat bereidingsvoorschriften van apotheekbereidingen, zoals aangemeld door het LNA. Het bevat uitsluitend voorschriften opgenomen in het Formularium van Nederlandse Apothekers (FNA) of voorschriften afkomstig uit LNA-mededelingen.

Productgroep NG – Niet geneesmiddelen

- Thesaurusitemnummer: 11
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 22774 (25509)

Deze productgroep bevat artikelen die niet thuis horen in enige andere productgroep, maar die wel geschikt zijn voor opname in de G-Standaard. De naam van de productgroep is enigszins verwarrend, deze productgroep vormt een absolute restcategorie, het gaat daarbij niet alleen om artikelen die geen geneesmiddel zijn, maar tevens geen hulpmiddel, geen dieetvoedingspreparaat, etc.

Productgroep NK – Thuisdialyse apparatuur en vloeistof

- Thesaurusitemnummer: 30

- Invoerdatum: onbekend (vermoedelijk 1996)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 85 (89)

Deze productgroep bevat thuisdialyse apparatuur en vloeistoffen, althans voor zover de vloeistoffen niet (nog) als geneesmiddel geregistreerd zijn. Geregistreerde geneesmiddelen zijn immers opgenomen in productgroep SP. In het verleden werden dialyse-vloeistoffen als geneesmiddel geregistreerd. Tegenwoordig mogen deze vloeistoffen als medisch hulpmiddel in de handel worden gebracht. Dialyse-vloeistoffen zijn daarom te vinden zowel in de productgroep NK als in de productgroep SP. Apparatuur voor thuisdialyse is opgenomen in productgroep NK.

De afkorting NK is afgeleid van het “besluit niet-klinische haemodialyse” dat de vergoeding van haemodialyse inclusief geneesmiddelen en vloeistoffen regelde onder de ziekenfondswet in de periode 1980-2006.

Productgroep OM - Orthomoleculaire voedingssupplementen

- Thesaurusitemnummer: 104
- Invoerdatum: 1-7-2009
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 3246 (4071)

Zie teksts productgroep FY.

(Productgroep PA - Parenteraal antroposofisch, niet geregistreerd)

- Thesaurusitemnummer: 102
- Invoerdatum: onbekend (vermoedelijk tussen 1995 en 2002)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 0 (0)

Deze productgroep wordt niet meer gebruikt. Tot 2009 zaten er zo'n 100 artikelen van Weleda in deze productgroep. Het betrof antroposofische producten, bestemd voor parenterale toediening.

Productgroep PE – Pessaria

- Thesaurusitemnummer: 21
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 1028 (1032)

Deze productgroep bevat pessaria en IUD-spiraaltes.

(Productgroep PH – Parenteraal homeopathisch, niet geregistreerd)

- Thesaurusitemnummer: 101
- Invoerdatum: onbekend (vermoedelijk tussen 1995 en 2002)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 0 (0)

Deze productgroep is vervallen per maart 2022

Bij homeopathische geneesmiddelen voor oraal of uitwendig gebruik kan gebruik worden gemaakt van een vereenvoudigde registratieprocedure, waarbij aantoning van werkzaamheid via klinisch onderzoek niet nodig is. Echter, bij parenterale toedieningsweg is deze vereenvoudigde registratieprocedure niet mogelijk. Aangezien klinisch onderzoek met homeopathische geneesmiddelen uitgesloten is, is het dus onmogelijk om parenterale homeopathische geneesmiddelen te registreren. Zolang deze middelen door de leverancier in de handel werden gebracht, waren ze opgenomen in productgroep PH. De laatste 74 artikelen zijn per maart 2022 komen te vervallen. Daarmee verdween de productgroep.

(Productgroep SE – Serviceartikelen)

- Thesaurusitemnummer: 29
- Invoerdatum: onbekend (geen indicatie)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 0 (0)

Deze productgroep wordt niet gebruikt. Onduidelijk is waartoe deze productgroep heeft gediend. Vermoedelijk hebben er nooit artikelen in gezeten. Deze productgroep is dan ook verwijderd uit thesaurus-20 per mei 2014.

Productgroep SP – Specialitees

- Thesaurusitemnummer: 12
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 9174 (18021)

Deze productgroep bevat alle geregistreerde geneesmiddelen (geneesmiddelen met een handelsvergunning), met uitzondering van de (steeds kleiner wordende groep) geneesmiddelen in de productgroepen FP en TC (zie tekst bij productgroep FP)

NB: deze productgroep bevat veel meer ZI-nummers dan HPK's, dat komt met name omdat er ook veel parallel-geïmporteerde verpakkingen in deze productgroep zijn opgenomen. Een parallel heeft een ander ZI-nummer, maar dezelfde HPK als het reguliere artikel.

Productgroep ST – Stoma artikelen (kunstmatige in- of uitgang)

- Thesaurusitemnummer: 13
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 6847 (7074)

In deze productgroep zijn alle stoma artikelen opgenomen, met uitzondering van de tracheostoma artikelen. Per 1-1-2015 is er een nieuwe productgroep voor tracheostoma artikelen. Bijna 3000 artikelen zijn per die datum overgeheveld vanuit de productgroep ST naar de nieuwe productgroep TR.

Productgroep TC - Tabletten, capsules, dragees etc.

- Thesaurusitemnummer: 15
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 8 (12)

Zie tekst bij productgroep FP.

Productgroep TR – Tracheostoma hulpmiddelen

- Thesaurusitemnummer: 108
- Invoerdatum: 1-1-2015
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 2951 (2974)

Deze productgroep is ingevoerd per 1-1-2015, op verzoek van gebruikers, waaronder zorgverzekeraars. Gelet op het afwijkende karakter van deze artikelen ten opzichte van andere stoma (colon- en illeostoma), en gelet op het grote aantal artikelen, is besloten tot het creëren van een nieuwe productgroep.

Productgroep TS – Testmateriaal diabetes

- Thesaurusitemnummer: 23
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 265 (384)

Deze productgroep bevat met name bloedglucoseteststrips en lancetten.

Productgroep TT - Tijdelijke toestemming

- Thesaurusitemnummer: 109
- Invoerdatum: juni 2020
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 132 (332)

tekortbesluit (2019 – 20 november 2024)

Vanaf 2019 kon IGJ een besluit nemen om tijdelijke toestemming te geven tot het importeren van een geneesmiddel zonder handelsvergunning. Deze tijdelijke toestemming wordt gegeven indien er sprake is van een landelijk tekort op een geneesmiddel met een bepaalde werkzame stof. Deze tekortbesluiten worden gepubliceerd in de Staatscourant. Na publicatie van een tekortbesluit konden importeurs alternatieve geneesmiddelen die uit het buitenland geïmporteerd worden aanmelden voor opname in productgroep TT. Deze productgroep bestaat sinds juni 2020. Vóór juni 2020 werden deze artikelen opgenomen in productgroep EP.

aanwijzing van de minister (20 november 2024 – 9 september 2025)

Op grond van de uitspraak van de RvS van 20 november 2024 was IGJ niet langer bevoegd tot het nemen van tijdelijke import besluiten bij tekorten. In plaats daarvan gaf de Minister een aanwijzing tot het tijdelijk niet handhaven van het verbod op importeren van ongeregistreerde geneesmiddelen indien er sprake is van een tekort op een bepaalde werkzame stof/sterkte/toedieningsvorm. Vanaf eind 2024 bevat de productgroep TT geneesmiddelen die op basis van deze aanwijzing geïmporteerd worden.

vrijstellingsbesluit (vanaf 9 september 2025)

Vanaf 9 september 2025 heeft IGJ de wettelijke bevoegdheid gekregen tot het nemen van vrijstellingsbesluiten. Hiermee is een wettelijke basis gekomen voor IGJ om tijdelijk toestemming te geven

(bijvoorbeeld bij een tijdelijk tekort) om geneesmiddelen zonder handelsvergunning uit het buitenland te mogen importeren. Geneesmiddelen die op grond van een vrijstellingsbesluit worden geïmporteerd kunnen worden opgenomen in de productgroep TT.

Productgroep UR – Urinezak en toebehoren

- Thesaurusitemnummer: 20
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 482 (530)

Deze productgroep bevat urinezakken en toebehoren.

Productgroep VB – Verbandmiddelen

- Thesaurusitemnummer: 16
- Invoerdatum: onbekend (vóór 1990)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 6799 (7402)

Deze productgroep bevat (wond)verbandmiddelen. Opgemerkt dient hierbij te worden dat er vooralsnog geen objectief criterium is waarop beoordeeld kan worden of er al dan niet sprake is van een verbandmiddel. Er is geen wettelijke definitie van verbandmiddelen. Z-Index hanteert dan ook de regel dat, indien de informatieleverancier aangeeft dat er sprake is van een verbandmiddel, in beginsel deze aanwijzing wordt gevolgd. Dit zal slechts anders zijn indien er evident geen sprake is van een verbandmiddel of wanneer er een rechterlijke uitspraak aan ten grondslag ligt. In het verleden zijn ook vloeistoffen of zalven die volgens de leverancier als verbandmiddel moesten worden aangemerkt, opgenomen in deze productgroep.

Per 1-1-2013 zijn compressieartikelen zoals drukverbanden overgeplaatst naar de nieuwe productgroep CO.

Productgroep VO – Voedingsmiddelen volgens aanbieder

- Thesaurusitemnummer: 25
- Invoerdatum: onbekend (vermoedelijk tussen 1995 en 2002)
- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 1011 (1313)

Deze productgroep bevat dieetvoeding voor medisch gebruik. Het kan daarbij zowel gaan om voeding die als drank wordt ingenomen, als voeding die via een sonde wordt toegediend. Het gaat hierbij niet om afslankproducten. Deze producten dienen te voldoen aan de Warenwetregeling Dieetvoeding voor Medisch Gebruik. Productverantwoordelijken die een product opgenomen willen zien in VO dienen daarom een bevestiging (per e-mail) te sturen dat het product is aangemeld bij de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA).

Productgroep ZI – Zorgactiviteiten op maat, individueel

- Thesaurusitemnummer: 3
- Invoerdatum: 1997

- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 1352 (1425)

De productgroepen ZI en ZN zijn in 1997 ingevoerd zodat apotheken allerlei zorgactiviteiten in de patiënthistorie konden invoeren. Later bleek echter dat het “vervuilen” van de historie met deze activiteiten ongewenst was, en is het Zorgregistratiesysteem (ZRS) hiertoe ingevoerd. In de praktijk wordt door sommige apotheken in sommige apotheeksystemen nog altijd gebruik gemaakt van de ZI en ZN-records. De bedoeling is om de productgroepen ZI en ZN op termijn af te schaffen. Op dit moment kunnen alleen het Geneesmiddelinformatiecentrum (GIC) en een beperkt aantal leveranciers van (onafhankelijke) informatiematerialen nog nieuwe producten aanmelden.

Productgroep ZN – Zorgactiviteiten, niet-individueel

- Thesaurusitemnummer: 14

- Invoerdatum: 1997

- Aantal HPK's (ZI-nummers) in oktober 2025: 24 (86)

Zie tekst bij productgroep ZI.

4 Overzicht aanpassingen per versienummer

Versie	Datum	Waar in richtlijn	Soort wijziging	Wat is gewijzigd	Evt. opmerkingen
1.0	15-6-2015	NIEUW			deze versie was geen AID maar een informatief document
2-1-1	23-11-2020			nieuwe productgroep TT toegevoegd, beschrijving bij diverse productgroepen aangepast	
2-1-2	10-1-2025			- productgroep DB: verduidelijkende alinea toegevoegd met demarcatie-criteria - productgroep PH is vervallen - productgroep TT: beschrijving gewijzigd na uitspraak RvS 20 november 2024	
2-1-3	17-9-2025			- productgroep TT: beschrijving aangepast ivm vrijstellingsbesluit vanaf 9 september 2025.	